

henværende Ministers Overtællelse over nu at se Spørgsmaalet afgjort anderledes, end han vilde have anset for rigtig, drages den Slutning, at Afgjørelsen ikke er stemmende med de ældre Traditioner i Ministeriet.

Naar man har villet anføre Indenrigsministerens Skrivelse af 10de September 1861 som Støtte for, at man endnu til den Tid fulgte de gamle Traditioner i Ministeriet, og at disse havde faaet deres Udtryk i nævnte Skrivelse, maa jeg bemærke, at naar man ikke kender den i Skrivelsen omhandlede Sag i sin Helhed, f. G. om der har været Grund til at formode, at der tilsigtedes en Gluderen af Fæstelovgivningen, er det vanskeligt at udlede nogen bestemt Slutning af Skrivelsen, og at man derimod af den af Ministeren fremhævede Kjendsgjerning, at man havde betænkt sig et helt Aar i Ministeriet, førend man afgav Svaret, kan udlede den bestemte Slutning, at Svaret ikke kan være et ligefremt Udtryk for den ældre traditionelle Anskuelse i Ministeriet, idet det selvfølgelig saa vilde have kunnet afgives strax istedetfor efter et Aars Forsløb. At Ministeren netop har maattet betænke sig længe, fordi han fandt det betænkeligt at afgive en Resolution, der ikke stemte med Traditionen i Ministeriet, er derimod saare naturligt. Iblandt andre Vidnesbyrd om, at det er en urigtig Opfattelse, at det indtil 1861 eller den nærmeste Tid derefter var den traditionelle Opfattelse i Ministeriet, at Fæstepligten hvilede paa ethvert Jordbrug paa over 1 Lønde Hartkorn, kan nævnes Indenrigsministeriets Circulære af 30te November 1852, i hvilket det udtrykkeligt udtales, at „da en saadan Eiendom (paa 1 Lønde Hartkorn eller derover) bliver at betragte som en Gaard, indtil det bevises at samme er en mindre Parcel af en Gaard, hvoraf Hovedparcel er bleven tilbage.“ Det synes heraf klart, at Ministeriet i 1852 ikke an saa ethvert Jordbrug paa over 1 Lønde Hartkorn som en Gaard og altsaa heller ikke som fæstepligtigt.

Paa et Punkt, men ogsaa kun paa eet, har Administrationen altid fastholdt 1 Lønde

Hartkorn som Grændsen, og det er ved Bedømmelsen af, om en Godseier ved en foretagne Omdeling af Godset havde overtraadt Forbudet i Forordningen af 6te Juni 1769 mod Nedlæggelse af Gaarde, idet man ikke saa hen til, om den levede Hovedparcel efter sin Størrelse og Besskaffenhed var en virkelig Gaard, tilstrækkelig til en Gaardmandsfamilies Ernæring, men kun til, om den havde mindst 1 Ld. Hartkorn. Jeg anser denne Fortolkning af Forbudet i 6te Juni 1769 som noget tvivlsom og vilde derfor ikke have haft Noget at erindre imod, at Udvalgsflertallets Forslag om, at Hovedparcel af en Fæstegaard skal være paa mindst 20 Lønder Land boniteret Jord, betegnedes som en „Udtalelse af, hvad der er nugældende Ret,“ naar der istedetfor et bestemt Kvantum boniteret Jord var forlangt saa megen Jord, som er tilstrækkelig til, at Gaarden kan drives selvstændig og ernære en Gaardmandsfamilie.

Egtesom jeg i min Anskuelse,

om Fæstepligten følger Jorden — „Fæstejord“ — eller kun hviler paa „Bondegaarden“

om 1 Ld. Hartkorn sat som Grændse mellem fæstepligtigt og ikke fæstepligtigt Jordbrug, er stemmende med den ældre Lovgivning, „kun en Udtalelse af, hvad der nu er gjældende Ret“,

om Indenrigsministeriets Fortolkning af Fæstelovgivningen er en „ny Doktrin“ eller er „stemmende med den ældre Tradition“,

er i fuldstændig Uoverensstemmelse med Udvalgets Formand, saaledes gjælder dette ogsaa om de af ham fremsatte Betragtninger om Adstigningslovens rette Forstaaelse og de Slutninger, han deraf drager; men da jeg deler det i Udvalget almindelige Duffe, at Betænkningen uden Ophold kunde fremlægges, maa jeg forbeholde mig Begrundelsen heraf ved en anden Leilighed.

I det jeg slutter Betænkningen, kan jeg ikke tilbageholde Udtalelsen af det Haab, at